

European
Commission

Educație și formare profesională 2020

Puncte importante evidențiate de grupurile de lucru ET 2020 în perioada 2016-2017

Cuvânt înainte

Obținem rezultate mai bune atunci când învățăm unii de la ceilalți și realizăm mai multe atunci când lucrăm împreună. Grupurile de lucru care contribuie la punerea în aplicare a cadrului strategic pentru educație și formare profesională (ET 2020) asigură nu numai un forum de discuții și de schimb de bune practici între experții în educație din Europa, ci și de idei care sunt înglobate direct în politicile educaționale europene. Cu alte cuvinte, este vorba despre inovație în educație pusă în practică. De la primele discuții despre SELFIE, instrumentul de auto-reflecție care ajută școlile în procesul de adoptare a tehnologiilor digitale, și până la sfera largă de aplicare a spațiului european al educației și la angajamentul de a oferi educație de înaltă calitate și favorabilă incluziunii pentru toți, grupurile de lucru ET 2020 depășesc limitele reflecției și ale dialogului: acestea definesc politici, influențează schimbări și contribuie la crearea unor sisteme educaționale echitabile în întreaga Europă.

Pe parcursul anilor 2016-2017, amploarea expertizei educaționale, a diversității tematice și a rezultatelor înregistrate a fost vastă. Șase grupuri de lucru formate din peste 400 de experți din 28 de state membre ale UE și din alte țări participante, părți interesate și organizații internaționale s-au reunit pentru a evidenția atât oportunitățile, cât și provocările cu care se confruntă sistemele educaționale, cadrele didactice și elevii.

Ciclul de lucru actual (iulie 2018 - iunie 2020) este ciclul final al Cadrului strategic pentru educație și formare profesională (ET 2020). Pentru a privi înainte, este necesar adesea să privim în urmă. Caracterul tematic al grupurilor de lucru a evoluat pentru a reflecta mai bine provocările societale din prezent, cum ar fi transformarea digitală, politica polarizantă, accentuarea extremismului și importanța crescândă a învățării pe tot parcursul vieții.

Vă invit să vă inspirați din activitățile și bunele practici împărtășite în perioada 2016-2017 și am încredere că veți continua să manifestați un interes puternic pentru grupurile de lucru ET 2020 în anii următori.

Tibor Navracsics

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'T. Navracsics'.

Comisar European pentru Educație, Cultură, Tineret și Sport

Ianuarie 2019

Cuprins

GRUPUL DE LUCRU PRIVIND ȘCOLILE	5
GRUPUL DE LUCRU PRIVIND MODERNIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR	9
GRUPUL DE LUCRU PRIVIND EDUCAȚIA ȘI FORMAREA PROFESIONALĂ (VET): CADRE DIDACTICE ȘI FORMATORI PENTRU ÎNVĂȚAREA LA LOCUL DE MUNCĂ/UCENICII	11
GRUPUL DE LUCRU PRIVIND FORMAREA ADULȚILOR	13
GRUPUL DE LUCRU PRIVIND ABILITĂȚILE ȘI COMPETENȚELE DIGITALE.....	16
GRUPUL DE LUCRU PRIVIND PROMOVAREA PRIN EDUCAȚIE A CETĂȚENIEI ȘI A VALORILOR COMUNE ALE LIBERTĂȚII, TOLERANȚEI ȘI NEDISCRIMINĂRII.....	20

Informațiile din prezentul document au fost elaborate de Comisie, în colaborare cu membrii grupurilor de lucru. Mesajele prezentate nu reflectă neapărat poziția Comisiei sau pozițiile statelor membre, ci au scopul de a sintetiza principalele concluzii ale activității informale desfășurate de aceste grupuri. Prezentul document oferă informații mai ample cu privire la aceste rezultate. Acesta este destinat factorilor de decizie politică și tuturor celor interesați de cooperarea europeană în domeniul educației și al formării profesionale.

Mai multe informații cu privire la rezultatele activității grupurilor de lucru sunt disponibile aici:

http://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-working-groups_ro

Grupurile de lucru ET 2020 (GL), formate din peste 400 de experți din cadrul administrațiilor statelor membre și alte părți interesate, reprezintă unul dintre instrumentele principale din **setul de instrumente** al cadrului strategic pentru educație și formare profesională (ET 2020). Prin **învățarea reciprocă și prin identificarea bunelor practici**, acestea oferă **consultanță și expertiză Comisiei Europene** cu privire la elaborarea propunerilor legislative și a inițiativelor politice și sprijină statele membre în abordarea principalelor provocări ale sistemelor lor de educație și formare și a priorităților comune convenite la nivel european. În perioada 2016-2017, s-au organizat **șase grupuri de lucru ET 2020**.

Grupul de lucru privind scolile a abordat tematica mai largă a școlilor ca organizații de învățare, parte a unui sistem integrat de învățare. Grupul de lucru a prezentat un nou pachet de principii directe și exemple de politici contemporane care examinează capacitatea de schimbare sistemică durabilă, în special în următoarele domenii: asigurarea calității; continuitatea și tranzițiile în dezvoltarea elevilor; cadrele didactice și directorii de școli; și rețelele din învățământul școlar.

Grupul de lucru privind modernizarea învățământului superior a monitorizat prioritățile identificate în „Agenda pentru modernizare” din 2011¹ și în „Noua agendă a UE pentru învățământul superior” din 2017.² Majoritatea lucrărilor s-au axat pe echitate, pe calitate și pe relevanța predării și a învățării; pe dezvoltarea regională și inovare; și pe finanțare, guvernare și cultura calității. Cele două rezultate ale sale includ un „Compendiu online al politicilor privind învățământul superior” și concluziile privind politicile referitoare la activitățile de învățare reciprocă.

Grupul de lucru privind educația și formarea profesională a elaborat doisprezece indicatori de politică ce abordează patru tematici: (i) specificarea rolurilor și a responsabilităților pentru profesori și formatori în sistemele de educație și formare profesională; (ii) consolidarea evoluției profesionale a cadrelor didactice și a formatorilor; (iii) pregătirea cadrelor didactice și a formatorilor pentru principalele provocări; și (iv) promovarea colaborării în vederea sprijinirii activității cadrelor didactice și a formatorilor.

De asemenea, grupul de lucru a elaborat un material video animat și un grafic informativ pentru a-și promova activitatea.

Grupul de lucru privind formarea adulților, care se bazează pe activitățile de învățare reciprocă, a elaborat mesaje-cheie și recomandări de politică cu scopul de a dezvolta competențele de bază și medii ale adulților. De asemenea, grupul de lucru a întocmit un inventar al politicilor naționale privind formarea adulților la locul de muncă, ce colectează informații comparabile la nivel de țară și identifică abordări politice interesante specifice fiecărei țări.

Grupul de lucru privind abilitățile și competențele digitale a dedicat o mare parte a activității sale pedagogiilor digitale, o abordare globală în direcția digitalizării în educație și a formării cadrelor didactice pentru educația digitală, precum și competenței digitale a cadrelor didactice. Activitățile sale au fost înglobate, de

¹ Modernizarea sistemelor de învățământ superior din Europa – COM(2011) 567 final.

² Comunicare privind o nouă agendă a UE pentru învățământul superior – COM(2017) 247.

asemenea, în activitatea în curs de desfășurare cu privire la SELFIE, Planul de acțiune pentru educația digitală, precum și cu privire la conferința „Educație în vederea creației: de la consumatori digitali la creatori digitali”, organizată de Președinția bulgară a Consiliului Uniunii Europene.

Grupul de lucru privind promovarea prin educație a cetățeniei și a valorilor comune ale libertății, toleranței și nediscriminării s-a axat pe cele patru tematici ale Declarației de la Paris din 2015 (și anume, gândirea critică și educația în domeniul mass-media, competențele sociale și civice, educația persoanelor defavorizate și dialogul intercultural). Acesta a contribuit la elaborarea unui compendiu online privind bunele practici în domeniul educației și al formării profesionale, elemente pentru un cadru de politică, iar expertiza sa a fost înglobată direct în Recomandarea Consiliului din 2018 privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării.

GRUPUL DE LUCRU PRIVIND ȘCOLILE

Obiectivul acestui grup de lucru (GL) este să asiste țările în demersurile de îmbunătățire a educației școlare prin promovarea elaborării de politici bazate pe învățarea reciprocă și schimb de bune practici.

Temele cheie acoperite de GL includ:

- **governanța învățământului școlar** și modul în care sistemele pot aborda principalele provocări în materie de calitate și echitate cu scopul de a încerca să obțină rezultate mai bune ale învățării pentru toți tinerii;
- promovarea conceptului de **școli ca organizații de învățământ în cadrul învățământului școlar ca sistem integrat de învățare**, bazat pe convingerea că factorii de decizie politică și alte părți interesate au capacitatea de a lucra mai bine împreună în vederea atingerii obiectivelor comune și de a realiza schimbări pozitive bazate pe dovezi, reflecție, practici comune și pe asigurarea unei tradiții privind reforma politicilor.

Rezultatele majore ale acestui GL sunt:

- un nou pachet de principii directoare și exemple de politici contemporane care examinează capacitatea de schimbare sistemică durabilă, în special în următoarele domenii: **asigurarea calității; continuitatea și tranzițiile în dezvoltarea elevilor; cadrele didactice și directorii de școli; și rețelele din învățământul școlar.**

În detaliu

Promovarea unei calități mai bune prin inovare durabilă și incluziune

În 2017, miniștrii europeni ai educației au subliniat necesitatea abordărilor contemporane de predare, învățare și governanță a sistemelor de învățământ școlar pentru a ajuta școlile să răspundă cerințelor educaționale în schimbare ale elevilor, ale societății și ale pieței forței de muncă. Grupul de lucru ET2020 privind școlile (2016-2018) a primit mandatul de a dezvolta idei și de a împărtăși politicile și practicile din țările UE care ajută școlile să facă față provocărilor din învățământul școlar, promovând o calitate mai bună prin inovare durabilă și incluziune.

Grupul de lucru are ca scop sprijinirea statelor membre cu privire la creșterea capacității învățământului școlar în vederea unei schimbări sistemice și durabile. Acesta prezintă o viziune pentru sistemele de învățământ școlar care să contribuie la definirea valorilor comune în cadrul unui spațiu european al educației. Procesul de învățare reciprocă care stă la baza acestei activități îl face relevant pentru toate țările și adaptabil tuturor sistemelor educaționale, recunoscând totodată diversitatea și complexitatea ridicată a acestora.

Activitatea s-a axat pe patru domenii-cheie de guvernare (astfel cum sunt descrise în rapoartele tematice de pe pagina următoare) care stabilesc principiile directe pentru elaborarea politicilor în contextul cercetărilor recente și al condițiilor în continuă schimbare din cadrul învățământului școlar. Domeniile-cheie sunt ilustrate în continuare cu exemple specifice din țările respective, pentru a reflecta în mod critic asupra modului în care au fost puse în practică abordări diferite și care au fost rezultatele.

Ideile principale sunt rezumate într-un raport final, „**Ideile europene pentru un învățământ mai bun: guvernarea sistemelor de învățământ preuniversitar**”, care descrie o abordare generală a guvernării pe care ar trebui să o vizeze sistemele de învățământ școlar. De asemenea, grupul detaliază conceptul de *școli ca organizații de învățământ* în cadrul *învățământului școlar ca sistem integrat de învățare*. Această înțelegere în ceea ce privește guvernarea, provocările și oportunitățile ei sunt exprimate la punctele următoare, pe care factorii de decizie politică sunt invitați să le ia în considerare.

Principalele mesaje de politică

- O **viziune clară privind calitatea** educației, cu **valori comune** în ceea ce privește dezvoltarea școlilor, a cadrelor didactice și a elevilor
- O abordare privind luarea deciziilor centrată pe elev, pentru a crea **experiențe de învățare semnificative** și **medii** care contribuie la dezvoltarea generală a copilului
- Procese de luare a deciziilor în **colaborare**, care implică încrederea și dialogul susținut între diverse părți interesate la toate nivelurile sistemului, precum și promovarea unui **sentiment de asumare, responsabilitate și răspundere**
- Dezvoltarea școlilor ca **organizații de învățare** ce sprijină un proces decizional eficient și devin contexte pentru un proces de cercetare și de **dezvoltare continuă** la nivel local
- Politici care sprijină **comunitățile profesionale** foarte **competente și de încredere**, recunoașterea cadrelor didactice și a directorilor de școli ca agenți-cheie ai schimbării, promovarea conducerii comune, a colaborării și inovării, precum și investiții în consolidarea capacităților care vor motiva dezvoltarea continuă a acestora pentru a asigura **predarea și învățarea de înaltă calitate**
- Generarea și utilizarea diferitelor **tipuri de date** din diferite părți ale sistemului, care pot contribui la o mai bună identificare a punctelor forte și a domeniilor care necesită îmbunătățiri
- Formularea de politici **oportune**, însemnând că acestea răspund în mod direct necesităților în schimbare din cadrul sistemului, cu procese de punere în aplicare specifice cu o durată adecvată, precum și coerența cu alte politici actuale, pentru o schimbare susținută și reînnoită

Raportul final reunește, de asemenea, patru rapoarte tematice privind:

1. Asigurarea calității pentru dezvoltarea școlară: modalități de îmbunătățire a interacțiunii dintre mecanisme (și anume, instrumente și procese) care sunt atât externe, cât și interne școlilor

2. Continuitatea și tranzițiile în dezvoltarea elevilor: modalități de asigurare că parcursurile de învățare sunt suficient de flexibile, precum și condițiile pentru furnizarea de orientări adecvate și de sprijin corespunzător

3. Profesorii și directorii școlari în școli ca organizații de învățare: politici care promovează și sprijină colaborarea cadrelor didactice, autonomia și distribuirea sarcinilor de conducere în cadrul comunităților de învățare profesionale

4. Rețelele de învățare și dezvoltare din cadrul sistemelor de învățământ școlar: o înțelegere mai profundă a scopului și a caracterului rețelelor pentru inovare și punere în aplicare, precum și participarea părților interesate multiple

Pentru mai multe informații

Pachetul complet de rezultate, care include un scurt material video, este disponibil la adresa:

<https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/resources/governance-of-school-edu.htm>

GRUPUL DE LUCRU PRIVIND MODERNIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Obiectivul acestui grup de lucru este să urmărească și să revizuiască prioritățile identificate în [„Agenda pentru modernizare”](#) din 2011³ și în [„Noua agendă nouă pentru învățământul superior”](#) din 2017.⁴ Subiectele abordate de grupul de lucru sunt în conformitate cu mandatul său inițial. Comunicarea privind o nouă agendă a UE pentru învățământul superior și [Recomandarea Consiliului privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților](#)⁵ reflectă rezultatele activităților din cadrul grupului de lucru și ale predecesorilor săi începând din 2012.

Temele cheie acoperite de acest GL includ:

- echitatea, calitatea și relevanța predării și învățării;
- dezvoltarea regională și inovarea;
- finanțarea, guvernanta și cultura calității.

Rezultatele majore ale acestui GL sunt:

- un „Compendiu online al politicilor privind învățământul superior”, care evidențiază progresul înregistrat în cadrul sistemelor naționale de învățământ superior;
- concluzii politice privind activitățile de învățare reciprocă.

În detaliu

Echitatea, calitatea și relevanța învățării și predării

În contextul unor schimbări rapide în societate și în câmpul muncii, grupul de lucru s-a concentrat pe echitatea, calitatea și relevanța învățământului superior, inclusiv învățarea și predarea și seturile de competențe de care au nevoie studenții. Bazându-se pe activitatea sa anterioară privind accesul și finalizarea, grupul de lucru a explorat o serie de aspecte privind predarea și învățarea.

Grupul de lucru a subliniat faptul că sistemele de învățământ superior trebuie să se adapteze la noile realități și să încurajeze țările și instituțiile lor de învățământ superior să pregătească populația pentru piețe ale forței de muncă în schimbare și pentru o cetățenie activă în cadrul unor societăți mai diverse, mobile, digitale și globale, în care absolvenții cu un profil al competențelor „de tip T” sunt foarte căutați, stăpânind o cunoaștere aprofundată specifică domeniului de lucru și competențe transversale.

Principalele mesaje de politică

- Sistemele de învățământ superior trebuie să se asigure că studenții care încep, participă și finalizează studiile în învățământul superior reflectă diversitatea și mixul

³ Modernizarea sistemelor de învățământ superior din Europa – COM(2011) 567 final.

⁴ Comunicare privind o nouă agendă a UE pentru învățământul superior – COM(2017) 247.

⁵ Recomandarea Consiliului privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților - COM(2017) 249.

social al întregii populații, inclusiv migranții sosiți recent. Acest lucru subliniază nevoia de colaborare în cadrul sistemului educațional, precum și cu părțile interesate externe.

- Politicile de admitere trebuie să faciliteze oportunități pentru cursanții din medii diferite. Autoritățile pot ajuta instituțiile de învățământ superior să integreze echitatea accesului (parcursuri, căi alternative de acces și parteneriate locale) prin dezvoltarea de strategii, stimulente, monitorizarea progresului și evaluarea impactului.

- Sprijinul academic, social și financiar, împreună cu monitorizarea progresului studenților și intervenția de sprijin într-o fază incipientă sunt esențiale pentru creșterea numărului de absolvenți care finalizează învățământul superior.

- Strategiile de succes se concentrează pe învățarea orientată spre student, pe îmbunătățirea experienței studenților și a rezultatelor învățării, prin conectarea învățământului superior cu lumea exterioară, pregătind cetățeni implicați.

- Favorizarea dezvoltării competențelor pedagogice ale cadrelor didactice pe tot parcursul carierei și îmbunătățirea respectului egal față de cercetare și predare sunt modalități-cheie de îmbunătățire a învățării și a predării. Recunoașterea și recompensarea învățământului de calitate presupun reforme în ceea ce privește volumul de muncă și alocarea timpului, sisteme de recompensare și recunoașterea formală a importanței predării.

Dezvoltarea regională și inovarea

În contextul creșterii așteptărilor ca instituțiile de învățământ superior să stimuleze dezvoltarea socio-economică și să își demonstreze valoarea, contribuția și beneficiile globale pentru economie și societate, grupul de lucru a explorat modul în care instituțiile își pot juca rolul de dezvoltare și inovare la diferite niveluri și în diferite moduri, în funcție de contextul local sau național, de cadrele de politici, de capacitatea instituțională și de conducere. Prin valorificarea specializării inteligente și a altor strategii și surse de finanțare relevante, autoritățile pot încuraja instituțiile de învățământ superior și părțile interesate să identifice și să acționeze în direcția unor priorități comune prin alinierea dezvoltării regionale și a inovării, precum și a ofertei educaționale astfel încât să abordeze nevoile și oportunitățile din regiunile lor.

Principalele mesaje de politică

- Pentru ca instituțiile de învățământ superior și regiunile lor să fie competitive la nivel mondial, este necesar ca inovarea locală și regională să fie sprijinită prin cooperarea dintre instituțiile de învățământ superior, autoritățile publice, întreprinderile locale și societatea civilă.

- Autoritățile pot spori angajamentul și implicarea pe termen lung în rândul instituțiilor de învățământ superior în ceea ce privește implicarea regională, încurajând contribuția instituțiilor de învățământ superior la elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor regionale și urbane, prin utilizarea diverselor instrumente, cum ar fi acordurile de performanță.

- Pentru o abordare sistemică, dezvoltarea unei viziuni generale și a unei strategii pentru rolul instituțiilor de învățământ superior în dezvoltarea regională și inovare poate asigura consecvența între componentele la nivelul administrației naționale (educația, dezvoltarea regională și inovarea, industria, dezvoltarea regională) prin coordonarea priorităților, resurselor și strategiilor în ceea ce privește dezvoltarea regională și inovarea.

- Mobilitatea între instituțiile de învățământ superior și angajatori (publici, privați, societatea civilă) reprezintă un instrument eficace de schimb de cunoștințe și de inovare cu sectoarele industriale și cu alte organizații, putând implica persoane de la toate nivelurile. Asociațiile sectoriale și camerele de comerț pot contribui la articularea nevoilor întreprinderilor mici și mijlocii care domină majoritatea economiilor regionale.

- Utilizarea orașului/a regiunii ca laborator pentru activitățile de implicare în comunitate ale studenților și pentru învățarea la locul de muncă poate contribui la dezvoltarea cetățeniei și a altor competențe pentru secolul 21, la integrarea studenților în comunitatea locală, la abordarea problemelor autentice ale comunității și la ajutarea instituției să identifice și să recunoască implicarea studenților în comunitate.

Investiții durabile în învățământul superior și governanța și cultura calității în învățământul superior

În conformitate cu Noua agendă a UE pentru învățământul superior, grupul de lucru a explorat progresul înregistrat în ceea ce privește cultura calității în învățământul superior și a luat notă de faptul că este necesar să se elimine patru lacune: decalajul și neconcordanțele dintre oferta și cererea de competențe, decalajul de oportunități în ceea ce privește accesul la învățământul superior și finalizarea studiilor, decalajul între regiuni în ceea ce privește inovarea și decalajul în ceea ce privește finanțarea și governanța instituțiilor de învățământ superior. GL a concluzionat că autoritățile și instituțiile de învățământ superior trebuie să consolideze cultura calității, nelimitându-se doar la măsurile formale de asigurare a calității, și să evalueze eficacitatea politicilor la nivel național și instituțional, prin includerea de stimulente, finanțare, reglementare și alte politici.

Principalele mesaje de politică

- Deși îmbunătățirea calității și o cultură a calității sunt responsabilitatea instituției de învățământ superior și a comunității învățământului superior, autoritățile pot îmbunătăți cultura calității prin utilizarea unor instrumente precum acordurile de performanță și finanțările bazate pe performanță. Măsurile optime și bine concepute de asigurare a calității pot juca, în cadrul reformei învățământului superior, rolul de factori favorizanți importanți, pe lângă finanțare și governanță.

- Autoritățile pot încuraja instituțiile să adopte o abordare strategică a culturii calității prin sponsorizarea unui forum național dedicat dialogului permanent între guvern, instituțiile de învățământ superior și părțile interesate.

- Experiența din cadrul instituțiilor evidențiază necesitatea de a se ajunge la un echilibru între responsabilitate și autonomia instituțională, menținând obligațiile de raportare la minimumul necesar, folosind modalitățile de raportare care iau în considerare necesitățile în continuă schimbare ale instituțiilor și evitând monitorizarea exclusiv în raport cu indicatori retrospectivi ce măsoară performanțele din trecut și nu potențialul instituției.

Pentru mai multe informații

[Noul spațiu al învățământului superior](#)

[Recomandarea Consiliului privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților](#)

GRUPUL DE LUCRU PRIVIND EDUCAȚIA ȘI FORMAREA PROFESIONALĂ (VET): CADRE DIDACTICE ȘI FORMATORI PENTRU ÎNVĂȚAREA LA LOCUL DE MUNCĂ/UCENICII

Obiectivul acestui grup de lucru este să ofere orientări politice pentru a ajuta factorii de decizie politică și părțile interesate să elaboreze politici și practici care să permită cadrelor didactice și formatorilor să-și atingă întregul potențial și să contribuie la îmbunătățirea ucenicilor și a învățării la locul de muncă.

Temele cheie acoperite de acest GL includ:

- specificarea rolurilor și a responsabilităților pentru profesori și formatori în sistemele de educație și formare profesională;
- consolidarea evoluției profesionale a cadrelor didactice și a formatorilor;
- pregătirea cadrelor didactice și a formatorilor pentru principalele provocări;
- promovarea colaborării în vederea sprijinirii activității cadrelor didactice și a formatorilor.

Rezultatele majore ale acestui GL sunt:

- un document online care prezintă doisprezece indicatori de politică grupați în patru grupuri, care se axează pe modalitatea de sprijinire a cadrelor didactice și a formatorilor pentru învățarea la locul de muncă (versiune tipărită și electronică);
- un material video animat care promovează munca depusă de GL în domeniul educației și formării profesionale;
- un grafic informativ tradus în toate limbile (versiune tipărită și electronică).

În detaliu

Învățarea la locul de muncă și dezvoltarea profesională continuă

Contextul, astfel cum se referă la importanța învățării la locul de muncă și a dezvoltării profesionale continue, a fost aprobat de miniștrii europeni ai educației în Concluziile de la Riga din 2015 privind educația și formarea profesională. Concluziile includ, de asemenea, „obiective pe termen mediu” (adică pentru perioada 2015-2020), două dintre acestea fiind deosebit de pertinente pentru activitatea pe care se concentrează acest GL:

„În vederea dezvoltării competențelor profesionale și a calificărilor de înaltă calitate, relevante pentru piața forței de muncă, pe baza abordării privind rezultatele învățării:

1. promovarea învățării la locul de muncă în toate formele sale, acordând o atenție deosebită uceniciei, prin implicarea partenerilor sociali, a întreprinderilor, a camerelor și a furnizorilor de VET, precum și prin stimularea inovării și a spiritului antreprenorial;

Pentru a sprijini punerea în aplicare cu succes a reformelor și pentru a spori calitatea și eficiența generală a VET:

2. introducerea de abordări sistematice și de oportunități pentru dezvoltarea profesională inițială și continuă a profesorilor, a formatorilor și a mentorilor VET, atât în mediul școlar, cât și la locul de muncă.”

Scopul general este asigurarea faptului că aceste cadre didactice și acești formatori pot contribui la dotarea cursanților cu competențele și atitudinile necesare pentru găsirea unui loc de muncă, în conformitate cu eforturile de modernizare incluse în Noua agendă pentru competențe în Europa.

Documentul care a rezultat în urma activității grupului de lucru în perioada 2016-2018 se bazează pe activitatea grupului de lucru ET 2020 privind VET (2014-2016), care a identificat 20 de principii directoare pentru uceniciile de înaltă performanță și pentru învățarea la locul de muncă. Grupul a preluat aceste principii directoare și le-a examinat din perspectiva cadrelor didactice și a formatorilor.

Principalele mesaje de politică

- **Specificarea rolurilor și a responsabilităților** cadrelor didactice și formatorilor din domeniul VET și necesitatea clarității în ceea ce privește rolurile cadrelor didactice și ale formatorilor, inclusiv modul în care rolurile lor ar trebui să fie înglobate în cadrele de reglementare.
- **Consolidarea dezvoltării profesionale** a cadrelor didactice și a formatorilor și evidențierea importanței creării de stimulente pentru asigurarea de investiții în dezvoltarea lor profesională, ținând cont de nevoile diferite ale fiecărui rol.
- **Pregătirea cadrelor didactice și a formatorilor** pentru principalele provocări și reflectarea modului în care aceștia pot fi sprijiniți în vederea îndeplinirii rolurilor multiple pe care le au, nelimitându-se la predare și formare (de exemplu, în ceea ce privește programa de învățământ, evaluarea rezultatelor învățării, inovarea, digitalizarea, sprijinirea cursanților defavorizați și sprijinirea orientării ucenicilor către oportunități suplimentare).
- **Promovarea colaborării** în vederea sprijinirii activității cadrelor didactice și formatorilor, care ar trebui să reflecte faptul că colaborarea are loc la toate nivelurile în cadrul sistemelor VET, pe baza experienței și a resurselor disponibile.

Pentru mai multe informații

[„Cadrele didactice și formatorii contează. Cum să îi susținem pentru ucenicii de înaltă performanță și învățarea la locul de muncă”](#).

GRUPUL DE LUCRU PRIVIND FORMAREA ADULȚILOR

Obiectivul acestui grup de lucru este să elaboreze orientări politice referitoare politicile de formare a adulților, în vederea promovării unor competențe superioare și mai relevante pentru toți.

Temele cheie acoperite de acest GL includ:

- **adulți cu competențe de bază reduse** - acest grup poate include lucrători care au o înaltă calificare în ocupația lor, dar care nu au o bază solidă în ceea ce privește alfabetizarea, competențele numerice și competențele digitale, ceea ce le limitează oportunitățile de a participa la învățarea oferită la locul de muncă și în altă parte;
- **adulți cu nivel mediu de competențe** - acest grup acoperă adulții care au nevoie de perfecționare profesională pentru a răspunde cerințelor profilurilor locurilor de muncă în continuă schimbare în viața profesională modernă și poate include persoanele cu competențe digitale sau organizaționale reduse, ceea ce le limitează șansele de a avansa la locul de muncă și de a obține un venit mai mare.

Rezultatele majore ale acestui GL sunt:

- **inventarul politicilor naționale privind formarea adulților la locul de muncă** care colectează informații comparabile la nivel de țară și identifică, de asemenea, abordări politice interesante, specifice fiecărei țări. Inventarul descrie contextul politic în funcție de disponibilitatea informațiilor; cadrele de politică; cadrele instituționale și descrierile politicilor și programelor;
- **rapoarte care acoperă trei activități de învățare reciprocă**, vizând compararea și contrastarea politicilor din mai multe țări cu privire la dobândirea de competențe de bază (alfabetizare, competențe numerice, competențe digitale) la locul de muncă; politicile legate de dobândirea competențelor medii de către adulți la locul de muncă; și politicile de asigurare a faptului că învățarea la locul de muncă oferă competențele necesare angajatorilor și angajaților;
- **raportul final al grupului de lucru**, care a reunit bune practici de politică din întreaga Europă, pentru a inspira părțile interesate să își asume rolul în sprijinirea învățării pe parcursul întregii cariere la locul de muncă.

În detaliu

Viitorul muncii și competențele corespunzătoare

„Pe măsură ce tipurile de competențe necesare pe piața forței de muncă se schimbă rapid, lucrătorii individuali vor trebui să se angajeze în procesul de învățare pe tot parcursul vieții, dacă doresc să realizeze o carieră satisfăcătoare și plină de reușite”.⁶

În lumea actuală aflată în schimbare rapidă, fiecare țară trebuie să se asigure că **forța sa de muncă dispune de competențe adecvate pentru piața muncii**, fiecare angajator trebuie să se asigure că angajații săi au setul de competențe necesar pentru a-și menține competitivitatea și fiecare adult trebuie să își actualizeze și să își îmbunătățească permanent competențele pentru a-și menține capacitatea de inserție profesională și a-și asuma un rol deplin în societate.

Formarea adulților la locul de muncă poate aduce o contribuție importantă în acest sens, deoarece:

1. este o modalitate accesibilă și atractivă pentru adulți de a-și menține și de a-și actualiza cunoștințele și competențele de care au nevoie în viață, la locul de muncă și acasă;
2. este un mijloc eficient și eficace pentru angajatori de a menține la zi competențele angajaților, de a motiva și a fideliza personalul, precum și de a-și îmbunătăți competitivitatea;
3. este o modalitate economică și focalizată pentru statele membre de a-și spori productivitatea, inovarea și modernizarea, de a-și menține competitivitatea și ratele de ocupare a forței de muncă și de a crește nivelul general al competențelor;
4. sprijină (re)integrarea socială și economică a grupurilor vulnerabile, incluziunea, coeziunea socială și egalitatea;
5. răspunde necesităților lucrătorilor, ale angajatorilor și ale societății de a-și spori capacitatea de adaptare, pentru a se pregăti mai bine pentru viitoarele nevoi în materie de competențe, atenuând astfel deficitul preconizat de personal calificat;
6. îmbunătățește capacitatea de inserție profesională a adulților pe tot parcursul vieții.

Cum poate fi promovată formarea adulților la locul de muncă?

Formarea la locul de muncă ar putea constitui pentru toți adulții **o cale alternativă pentru a dobândi competențe de nivel mai ridicat sau mai relevante, astfel încât să facă față mai bine** noilor provocări asociate cu marile tendințe, cum sunt automatizarea, digitalizarea și globalizarea. Dat fiind că adulții își petrec o mare parte din timp la locul de muncă, acesta este un mediu de învățare important; este locul în care adulții își pot dezvolta nu numai competențele profesionale, ci și competențele de bază și transversale care le sporesc reziliența la schimbările din carieră și din viață.

Nu există o rețetă universală pentru promovarea și dezvoltarea formării adulților la locul de muncă. Aceasta este reglementată de diferite tipuri de politici cu obiective diferite. Fiecare context național este diferit, de exemplu în ceea ce privește modul în care sunt repartizate responsabilitățile între furnizorii de servicii educaționale, angajatori și angajați sau finanțarea formării adulților la locul de muncă. În plus, țările au nevoi diferite: Este nevoie de o perfecționare profesională (informală) sau de o formare care să aibă ca rezultat o calificare formală? Există grupuri-țintă specifice care au nevoie de competențe specifice? Sau este nevoie de cursuri de formare la locul de muncă accesibile tuturor?

⁶ Forumul Economic Mondial: „Raport informativ: Către o revoluție a reconversiei profesionale. Un viitor al locurilor de muncă pentru toți”, 2018.

Având în vedere aceste diferențe, există diferite căi de sporire a competențelor prin învățare, aceasta putându-se realiza prin intermediul angajatorilor, al furnizorilor de formare sau prin intermediul angajaților (cursanților) direct sau prin puncte de acces indirecte (de exemplu, servicii sociale, servicii de orientare etc.). Fiecare opțiune necesită o combinație unică de instrumente de politică, care poate include atât măsuri obligatorii (cum ar fi obligațiile care decurg din legislație), cât și măsuri de stimulare (cum ar fi subvențiile). Alte instrumente de politică pot consta în măsuri fără caracter normativ, cum ar fi strategii de comunicare și marketing, sau în măsuri specifice mai constrângătoare, cum ar fi mecanismele de asigurare a calității ale furnizorilor de formare. Combinația de politici depinde foarte mult de contextul național, de modul în care sunt împărțite responsabilitățile între principalele părți interesate și de rolul autorităților publice în legătură cu acest domeniu de politică.

Principalele mesaje de politică

Formarea adulților la locul de muncă, care răspunde nevoilor lucrătorilor, ale angajatorilor și ale societății, trebuie să devină o prioritate politică. În acest sens, este nevoie de:

- un angajament ferm pe termen lung al tuturor părților interesate;
- sisteme de cofinanțare echitabile și sustenabile pe termen lung;
- o coordonare eficace între părțile interesate;
- sisteme eficiente pentru a adapta oferta la nevoile dinamice ale pieței muncii...
- ... și la nevoile cursanților adulți;
- mecanisme adecvate de asigurare a calității; și
- mecanisme de guvernare clare, care să includă monitorizarea și evaluarea periodică.

Pentru mai multe informații

[Promovarea formării adulților la locul de muncă - raportul final al grupului de lucru ET2020 pentru perioada 2016 - 2018 privind formarea adulților](#)

GRUPUL DE LUCRU PRIVIND ABILITĂȚILE ȘI COMPETENȚELE DIGITALE

Obiectivul acestui grup de lucru este să examineze dezvoltarea abilităților și competențelor digitale la toate nivelurile și în toate etapele de învățare, concentrându-se asupra potențialului utilizării tehnologiei digitale în educație, precum și asupra provocărilor aferente.

Temele cheie acoperite de acest GL includ:

- pedagogii digitale;
- o abordare holistică către digitalizare în educație;
- formarea cadrelor didactice pentru educația digitală și competența digitală a cadrelor didactice.

Rezultatele majore ale acestui GL sunt:

- **mesajele-cheie** transmise după fiecare activitate de învățare reciprocă, care se concentrează pe un anumit subiect;
- primele discuții referitoare la conceptul de **SELFIE** (instrumentul de auto-reflecție pentru școlile cu capacitate digitală, inițiat ca proiect-pilot în 2017 și care urmează să fie lansat în toate statele membre în toamna anului 2018);
- contribuția adusă la **Planul de acțiune pentru educația digitală**, lansat de Comisia Europeană în ianuarie 2018;
- grupul de lucru a adus o contribuție majoră la **Cadrul European pentru Competențele Digitale ale Educatorilor (DigCompEdu)**, identificând ce înseamnă ca educatorii să aibă competențe digitale;
- conferința „**Educație în vederea creației: de la consumatori digitali la creatori digitali**”, organizată de Președinția bulgară a Consiliului Uniunii Europene (desfășurată la Sofia în aprilie 2018), a fost inspirată din activitatea grupului de lucru.

În detaliu

Încurajarea utilizării pedagogiilor digitale

În contextul intensificării digitalizării și a integrării instrumentelor digitale în educație, este deosebit de importantă încurajarea utilizării **pedagogiilor digitale** și nu doar simpla utilizare a instrumentelor digitale în clasă. Strategiile de succes nu se limitează la echipamentele digitale, ci **se concentrează pe îmbunătățirea experienței educaționale și a rezultatelor învățării**. Scopurile și prioritățile învățării ar trebui să fie un factor important în alegerea tehnologiilor și instrumentelor digitale. În special, strategiile de succes indică o utilizare semnificativă a tehnologiilor digitale care sunt văzute ca un mijloc de inovare și de îmbunătățire a învățământului de calitate.

Principalele mesaje de politică

- Utilizarea dispozitivelor digitale ar trebui să sprijine **învățarea colaborativă, învățarea reciprocă și feedback-ul inter pares și să consolideze abilitățile sociale interpersonale și online.**
- Trebuie să se **realizeze progrese în ceea ce privește monitorizarea impactului digitalizării** asupra experienței elevilor sau asupra rezultatelor învățării, de exemplu prin sondaje în rândul elevilor.
- Evaluarea digitală nu ar trebui privită doar ca un instrument de economisire a costurilor și eficient din punctul de vedere al duratei pentru formularea și marcarea unei evaluări, ci ca o modalitate de tranziție de la o programă de învățământ axată pe cunoaștere către o **programă de învățământ axată pe competențe.** Aceasta reprezintă o bună oportunitate pentru personalizarea și flexibilitatea evaluării și asigură o sferă amplă pentru evaluarea formativă.
- Resursele digitale eficace și manualele electronice nu se limitează la formatul manualelor tradiționale, oferind o experiență a învățării interactivă și personalizată, permițând **individualizarea și diferențierea** predării. Resursele educaționale deschise și resursele gratuite oferă acces facil la materiale pentru elevii din toate mediile socio-economice.
- **Analiza învățării** are un mare potențial de îmbunătățire a calității predării și a învățării.

Promovarea abordării globale și multilaterale

În cursul reuniunilor grupului de lucru, **abordarea globală și multilaterală** a fost identificată ca factor-cheie pentru dezvoltarea educației digitale. **Cooperarea strânsă între toate părțile implicate** este importantă la nivel instituțional, prin participarea directorilor de școli, a cadrelor didactice și a elevilor la crearea unei instituții cu capacitate digitală. De asemenea, aceasta este foarte importantă la nivel structural, acolo unde cooperarea dintre factorii de decizie, autoritățile locale și regionale, sectorul privat și ONG-urile aduce beneficii întregii societăți. Parteneriatele multilaterale au potențialul de a înregistra succese deosebite, deoarece parteneri diferiți își pot pune la comun propriile competențe, experiențe și cunoștințe, asigurând un ecosistem de parteneriate.

Principalele mesaje de politică

- La nivel instituțional, este esențial să existe o abordare globală și **la nivelul întregii instituții** în ceea ce privește utilizarea tehnologiei digitale și dezvoltarea abilităților și competențelor digitale. Sprijinul și dedicarea directorilor de școli, ale cadrelor didactice și ale elevilor sunt deosebit de importante, astfel încât fiecare instituție să poată reacționa la transformarea digitală și să devină cu adevărat digitală într-un mod semnificativ.
- Cele mai bune practici de integrare a dispozitivelor digitale în educație rezultă adesea dintr-o combinație între o abordare de **descendentă** și una **ascendentă**, în care este implicată încă de la început întreaga comunitate - autorități de învățământ, cadre didactice, directori de școli, părinți, elevi.
- Cooperarea dintre **educația formală și cea non-formală** este crucială, iar încurajarea unor legături mai strânse aduce beneficii pentru ambele forme de educație. Granițele dintre cele două forme de educație se estompează. Un exemplu clar sunt cursurile de programare și gândire computațională care se desfășoară adesea în spațiul liminal dintre organizațiile formale și non-formale,

abordând astfel nevoile și interesele studenților și ale elevilor la școală și în cadrul activităților extrașcolare.

- Eliminarea decalajului de competențe digitale și sporirea competențelor digitale aduc beneficii întregii societăți. Acest demers necesită un **ecosistem de parteneriate** între educația formală și cea non-formală, guverne, sectoarele specifice, societatea civilă și grupurile comunitare locale.
- **Interacțiunea cu sectoarele specifice** aduce atât oportunități, cât și provocări. Într-adevăr, sectoarele specifice furnizează materiale și conținut, însă practicile comerciale, cum ar fi promovarea unei mărci, nu se aplică educației și nu ar trebui trecute cu vederea. Interacțiunea cu sectoarele specifice se poate realiza și prin mentorat și stagii.
- Cu toate acestea, implicarea tuturor părților interesate pare în continuare să reprezinte o **provocare** și este nevoie de mai multe eforturi în această direcție.

Importanța formării cadrelor didactice

În contextul abilităților și competențelor digitale, **formarea cadrelor didactice** reprezintă un subiect de relevanță pentru grup. Cadrele didactice sunt un declanșator important al schimbării pedagogice și elementul natural de luat în considerare atunci când se analizează predarea cu ajutorul tehnologiei. Cadrele didactice au nevoie de sprijin și formare în ceea ce privește oportunitățile și provocările pe care integrarea semnificativă a tehnologiilor digitale le aduce pentru predare și învățare. Formarea cadrelor didactice este necesară atât în ceea ce privește pedagogia digitală, cât și în ceea ce privește competențele digitale specifice.

Principalele mesaje de politică

- Profesorii ar trebui să fie sprijiniți să dezvolte competențe digitale prin **formare inițială și dezvoltare profesională continuă**.
- **Instrumentele digitale și noile pedagogii** trebuie să facă parte integrantă din formarea cadrelor didactice. Practicile inovatoare ar trebui să se răspândească și să fie încurajate, în contextele în care MOOC, modelele de învățare online și modelele de învățare mixtă reprezintă o bună ocazie de a asigura dezvoltarea profesională continuă.
- Autoritățile și instituțiile trebuie să acorde prioritate **abordărilor flexibile** în ceea ce privește formarea cadrelor didactice, pentru a permite răspunsuri specifice în funcție de context și disciplină, mai degrabă decât soluții universale.
- Chiar dacă majoritatea cadrelor didactice sunt pregătite să învețe și să-și perfecționeze competențele, introducerea formării de sus în jos se poate confrunța cu rezistență. De aceea, **învățarea reciprocă, schimbul de bune practici și crearea de rețele** reprezintă instrumente eficiente de promovare a unei formări și a unei perfecționări profesionale ușor accesibile, precum și de capacitate.

Pentru mai multe informații

Competențele Digitale ale Educatorilor <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

Planul de acțiune pentru educația digitală: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN>

Grupul de lucru privind promovarea prin educație a cetățeniei și a valorilor comune ale libertății, toleranței și nediscriminării

Obiectivul acestui grup de lucru este să promoveze învățarea reciprocă și să faciliteze schimbul de bune practici în ceea ce privește cele patru tematici care intră sub incidența Declarației de la Paris:

1. dezvoltarea **gândirii critice și a educației în domeniul mass-media** în vederea consolidării rezistenței față de toate formele de discriminare și îndoctrinare;
2. asigurarea dobândirii de **competențe sociale și civice** de către copii și tineri;
3. **promovarea educației copiilor defavorizați** și a tinerilor și combaterea discriminării;
4. **promovarea dialogului intercultural prin toate formele de învățare.**

Temele cheie acoperite de acest GL includ:

- consolidarea educației în domeniul mass-media și a gândirii critice pentru a preveni radicalizarea violentă;
- politici de promovare a competențelor sociale și civice;
- promovarea învățământului favorabil incluziunii ca cel mai eficient mijloc de prevenire a excluziunii sociale în societatea diversă de astăzi;
- combaterea și prevenirea discriminării și a segregării în educație;
- dialogul intercultural ca instrument de abordare a migrației, a refugiaților și a solicitanților de azil în contexte educaționale.

Rezultatele majore ale acestui GL sunt:

- **compendiul online privind bunele practici în domeniul educației și formării** oferă factorilor de decizie politică, practicienilor și altor actori educaționali o imagine de ansamblu asupra practicilor inovatoare, de succes și care inspiră, din întreaga Europă, în conformitate cu subiectele Declarației de la Paris;

- **elementele pentru un cadru de politică** oferă recomandări concrete și operaționale care să sprijine factorii de decizie politică și practicienii pentru revizuirea sistemelor de învățământ și formare în vederea promovării echității și incluziunii prin abordarea nevoilor tuturor elevilor, prin promovarea înțelegerii și asumării valorilor europene comune și prin sporirea dobândirii de competențe sociale și civice. Acesta este împărțit în șase domenii politice și include un glosar în anexă;

- **Recomandarea Consiliului privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării**⁷ a fost inspirată de activitatea și rezultatele obținute de acest grup de lucru. Recomandarea indică moduri în care educația poate ajuta tinerii să înțeleagă și să adere la valorile comune prevăzute la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană. Scopul său este de a promova o educație de calitate pentru toți elevii și dimensiunea europeană a predării, astfel încât copiii să conștientizeze unitatea și diversitatea socială,

⁷ Recomandarea Consiliului privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării – COM (2018/C 195/01).

culturală și istorică a Uniunii și a statelor sale membre.

În detaliu

Acțiuni în vederea unei educații favorabile incluziunii

În ultimii ani, multe țări europene s-au confruntat cu o intensificare a naționalismului, a populismului și a xenofobiei. În acest context, este o provocare din ce în ce mai mare și mai complexă ca toți copiii și tinerii să devină membri responsabili, deschiși și activi ai unei societăți diverse. Pe parcursul a peste doi ani, grupul de lucru a identificat și a făcut schimb de bune practici pentru un mediu educațional mai favorabil incluziunii prin explorarea unor tematici cum ar fi: Cum putem pregăti cadrele didactice să acționeze ca facilitatori ai discuțiilor deschise și uneori controversate în sala de clasă? Cum putem implica părinții și cum putem colabora cu societatea civilă pentru a crea o abordare la nivelul întregii școli? Cum putem îmbunătăți competențele media și gândirea critică pentru a combate dezinformarea și pentru a contribui la înțelegerea interculturală?

Principalele mesaje de politică

- Pentru a **ajuta elevii să devină cetățeni responsabili și activi**, obiectivele și conținutul învățării ar trebui să pună accentul pe dobândirea competențelor sociale, civice și interculturale⁸, precum și pe dezvoltarea înțelegerii și asumării propriilor valori europene comune.
- **Este necesar să se sprijine dezvoltarea competențelor-cheie pentru cadrele didactice**, inclusiv: conștientizarea importanței valorilor comune și modalitatea de transmitere a acestora; aplicarea abordărilor pedagogice favorabile incluziunii; recunoașterea și evitarea stereotipurilor și a discriminării; sensibilizarea culturală; abordarea problemelor controversate; învățarea limbii de predare ca limbă străină; utilizarea noilor mijloace media pentru sprijinirea incluziunii; dezvoltarea competențelor sociale și civice; integrarea eficace a migranților/refugiaților sosiți recent; și sprijinirea elevilor cu nevoi educaționale speciale.
- Este esențial să se **dezvolte o cultură a incluziunii în școli**, care să aprecieze diversitatea, să stimuleze talentele tuturor elevilor și să consolideze sentimentul de apartenență la comunitatea școlară pe baza valorilor democratice și a încrederii.
- **Instituțiile de învățământ ar trebui să devină o parte integrantă a comunității locale** și să contribuie la o cooperare mai strânsă cu societatea civilă, cu organizațiile de tineret, cu autoritățile locale și cu sectorul de afaceri. Acest demers presupune o strategie clară, cu un mecanism adecvat de punere în aplicare, elaborat la nivel local, acordându-se o atenție deosebită cooperării cu familiile din toate comunitățile.
- **Mecanismele de finanțare ar trebui să includă mecanisme de compensare și stimulente pentru a promova echitatea** și pentru a recompensa valoarea adăugată pedagogică. Utilizarea eficace a finanțării este la fel de importantă ca și nivelul de finanțare.

Pentru mai multe informații

⁸ După cum se prevede în Recomandarea Consiliului privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, disponibilă la adresa: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>

[Recomandarea Consiliului privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării](#)